

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

7. Duo exempla raræ in castigatione corporis, aliisq[ue] pœnitentiis
mortificationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

gat, & in servitum redigit: sciant corpus nostrum asinum esse, qui flagris urgendus est, & plus oneris ferre posse, quam primâ fronte appareat, atque ad experientiam veniendum; non solere de rupe aquas cælestis consolationis elici, nisi illa semel, iterumque percutiatur, & audiendam vocem illam velut è cælo delapsam: *Da mihi carnem, & ego dabo tibi Spiritum.* quod duobus exemplis, quæ subjiciam, dilucidius evadet.

CAPUT VII.

Duo exempla raræ in castigatione corporis, aliisque penitentibus mortificationis.

19.
Henrici
Suso mortificationis.
Bolland.
25. Jan.

Primum locum dabo B. Henrico Suso ex Dominicana familia, cui Beati nomen singulares virtutum exercitationes sui que victoria apud plerosque peperere, quod etiam ejus imagini inscriptum legitur. Surius eum virum sanctissimum appellat; ejusque corpus 252. annis post mortem, anno scilicet 1613. Ulmæ, ubi è vivis decessit, integrum repertum est, atque ab hæreticis clam subreptum & absconditum.

Exordium suæ mortificationis ^{Sensuum.} à sensuum castigatione sumpsit: & quod ab illo iniis, quæ sensum ^{Tactus.} tactus concernunt, actum est, prorsus est admirabile: cilicio vestiebatur, ad quod ferream catenam adjunxit: femoralibus acutus acutissimas centum & quinquaginta inseruit: cumque ad hæc vermiculis arroderetur, ne illos posset abigere, noctu chirothecas aculeis armatas induebat, quibus seipsum etiam dilacerabat, ut à bestiarum carnivorarum unguibus scetus ac dilaniatus videretur: atque in hoc martyrij genere sedecim annos perseveravit. Præterea habebat in humeris admotam ad nudam carnem cruciculam triginta clavis acutis horridam, quos ut altius in corpus penetrarent, impactis pugnis adigebat. Hanc crucem integris annis octo sine intermissione gestavit: interea humi cubans somnum talem qualem capiebat, faculo culmis avenæ pleno, pro pulvinari capiti supposito. Per hyemem numquam ignem, aut hypocauftum adibat, etsi frigore obrigesceret, sacrilique illum operari necesse foret. Alias carnis afflictationes omitto, ut flagellationes rivulos sanguinis prolicientes, ducentas ad terram prostrationes, & deosculaciones die simul cum nocte magnâ constantiâ obitas, somnum parcissimum

eumque plarumque in sedili arctissimo, aliaque præterea cruciamenta, quæ divinus Amor sui-que odium illi suggererat.

20.
Gustus.

Simile bellum gustatui indixit; semel tantum per diem cibum sumpsit: carne, piscibus, ovis abstinuit; vinum semel tantum in anno, idque die Paschatis sibi permisit, aliàs aquâ, aut cerevisiolâ parâ cum aqua substantiâ utebatur, & quidem tam exiguâ quantitate ex vasculo ad id destinato, ut irrorare potius linguam, & fauces, quàm sicim pellere videretur; sed neque hunc potum extra prandij tempora, quamvis siti admodum vexatus, admisit. Unde cum sitis ingravesceret; à Christo suæ sitis in cruce tormentum suggerente, ad eam fortiter tolerandam animatus est; à beata etiam Virgine cœlestem potionem subministrante levamentum accepit: pomis, quod illis lubenter vesceretur, duobus annis abstinuit.

21.
Vocis.

Silentium servavit exactissimè; totos triginta annos (si unicum occasionem excipias, cum à capitulo redux, cum aliis navigio veheretur) dum ad mensam cibum sumeret, ab omni colloquio se continuit: alio tempore, cum fermocinandum erat, cogitatione ad S. Dominicum, S. Arsenium, S. Bernardum vertebatur, petebatque gratiam id cum omni

perfectiōne peragendi: sermo illi parcus, & brevis, & ad rationis trutinam expensus.

Oculos severè coercuit; & ne vagarentur, ipse ferè semper, aut in cubiculo, aut templo, aut claustro se tenuit: de nemine temerè judicabat, multò minùs loquebatur, omnia in bonam partem interpretabatur, erga omnes officiosus, & erga afflictos misericors, ut eorum lacrymis suas ex commiseratione conjungeret, imò cum in bestias sæviretur, nescio quo doloris sensu tangebatur: injurias sibi illatas remittebat, facile, utque ejus, à quo injuriam acceperat, benevolentiam reconciliaret, obsequiis illum demereri conabatur.

Existimaret fortassis aliquis, se in magnum Athletam evasisse, si eundem cum hoc nostro pugile mortificationis gradum attingisset: sed alia longè de istis fertur in Dei tribunali sententia: qui in tirones adhuc versari, in quodam mentis excessu nominato ostendit, Angeloque imperavit ut illum ad perfectæ abnegationis scholam deduceret, in qua homo seipso exiuit, & Christum induit: ex quo ipse cœlesti radio collustratus, intellexit quas à se pugnas, & victorias Christus deinceps exigeret: vidit enim se nimis facillè commoveri, dum sine fundamento, & innocens duriter habebat.

haberetur; vidit se eorum fugere conspectum, quos sibi parum æquos, & benevolos arbitrabatur; vidit omnem se pudoris, & confusionis materiam perhorrescere, & ad laudes proprias aliquo voluptatis sensu affici, ad vituperia animo dejici; hæc & alia, ut veteris hominis reliquias, debellanda ostendit illi Deus: simulque præcepit ut corporis jam fatiscantis afflictationes, etsi bonas, in meliores, & difficiliiores, quales sunt illæ, quas interiorem hominem concernunt, commutaret; quod duplici præterea spectaculo illi ostendit. Adfuit enim illi Angelus, qui hominem aggressus, dixit: Huc usque inter pedites stipendia meruisti; nunc inter equites accensendus es: adesdum, ego te equestribus armis accingam, ut inter loricatoros equites nobiliora, quam huc usque, edas facinora: hæcenus dum castigando corpori te exercuisti, aliquam tibi apud homines gratiam, & virtutis opinionem collegisti; post hac verò contemptus & despectus, linguisque maledicis proficissus dignus habeberris, quem mortales omnes pedibus conculcent, & proterant: hæcenus amicis asciscendis studuisti, & offensiones hominum, atque inimicitias sedulo declinasti, pacemque cum omnibus, quantum poteras, coluisti: post hac

infidos & instabiles amicos experieris, qui nullâ occasione laceffiti terga vertent, teque persequuntur, aliosque tibi conjunctos iisdem calamitatibus involvent. Denique cælestibus consolationibus sæpè recreatus, vires interiores reparabas: nunc & deinceps omnibus istis privaberis, & quidquid in ariditatibus mentis, & derelictionibus à Deo & hominibus molestum in primis est & lamentabile, in earum locum succedet. Denique plures restant cruces tibi tolerandæ, quam sint stellæ in cælo. Alterâ die interiùs vocem monentis audivit, ut è fenestra prospiceret; prospexit, viditque canem detritum pannum ore gestantem illoque ludentem, & tandem dentibus dilacerantem: dictumque est illi: Eodem tu modo fratrum tuorum ore jactaberis.

Dumque alicujus crucis, quâ ^{25.} premebatur, levamen finemque ^{Solitudi-} spectaret, & ad illud aspiraret; ^{nis sponte} reprehensus est à puero Christo, ^{initæ.} monitusque ad alias succedentes cruces animum præpararet, exemplo Virginis rosas carpentis, quæ una decerpta, ad alias colligendas progreditur.

Ut ergo ad illa toleranda animo firmato accederet, solitudinem sibi indixit, cœnobioque totos decem annos pedem non extulit; ab omni hominum colloquio

loquio abstinuit, ideoque à mensâ ad facellum quoddam, velut ad spontaneum carcerē se contulit; oculos ita continuit ut ad quinque pedum spatium, aspectum dumtaxat possent extendere. Interea novem annorum decursu caliginosis contra fidem tentationibus exagritus est: atque inde ingens animi ægritudo, atque tristitia suborta ita cor oppressit, ut montis ingentis pōdere obrui, ac suffocari sibi videretur: quod tormentum octo annos tenuit. Succesit illis cum desperatione conflictus, interiorque cogitatio perpetuò suggerens; quidquid ageret, nunquam salutem æternam consecuturum, quâ decennio toto vexatus est, seque desepxit, uti hominem Dei iudicio æternis pœnis addictum, à quo tormento viri insignis Ekardi, in Theologiâ Doctoris, tandem liberatus est: atque hæc decennium solitudinis tenuere. Quo exacto demum alterius generis crucibus, quæ secum ingentem apud homines trahebant infamiam, mirum in modum divexari cœpit: diverterat ad aliquod facellum orandi gratiâ, in quo nocte appetente ab occulto fure non parvi momenti latrocinium commissum fuit, in cuius ipse suspitionem venit; uti & alterius imposturæ, quasi falso miraculo à rusticanis hominibus pecuniam

26.
Calumnias tolerat.

emungere voluisset; unde tantâ apud illos laboravit infamiâ, ut non tantum vincula, & carcerem, sed mortem etiam commeruisse dicerent.

In quodam ordinis cœnobio, dum Patrum ex variis locis institueretur Conventus, quod Capitulum vocant, à duobus è gravioribus Patribus accusatus est, quod libros hæreticis propositionibus refertos publico dedisset. Quam criminationem, licet nullius sibi conscius, agrè tamen à se depulit; gravis interea febris illum invalit, & apostema circa cor obduruit, ut actum de ejus vita crederent: à quibus tamen Dei beneficio convaluit.

Ingenti deinde laboravit infamiâ notâ ob fororem, quæ sanctimonialis, & castitatis voto illigata, pudicitia suæ labem intulerat, atque insuper ignominia vitanda gratiâ è monasterio clam aufugerat. Redundavit in fratrem facti dedecus, qui cum illum vestigaret ubique, ut ad suum claustrum reduceret, mirum quot opprobria, & maledicentias, dum huc, illucque discurrit, devorare sit coactus.

Nam socium oblatrantem sibi adversarium nactus, atque ab illo ut impostor, & puteorū, veneno in illos coniecto, infector apud rusticorum multitudinē accusatus, mirū quantum omnium odiū incur-

27.
Hæreticos
objecit.

28.
Et luxuriam.

29.
Et imposturam.

30.
Periculum.

31.
Persecutionum
falsis fratribus.

incurrerit, dum alij deiciendum in Rhenum, alij atrociori supplicio conficiendum dicerent, unus etiam ex illis bipenni eum transfodere, transfossumque arboris trunco alligare voluit. Sed Deus, qui famuli nolebat necem; sed exercendæ dumtaxat virtuti suppeditat materiam, illum his periculis, ut ad alia reservaret, exim.

30.
Periculo-
rum.

Nolo hîc commemorare, quæ pericula vitæ adierit à latronibus, & lapsu in profluentem, dum iter faceret: neque in medium adferre Nobilium virorum in eum capitale odium, quod eorum sorores à liberioris sub mundi signis vitæ licentia, ad Christi militiam sub virginitatis vexillis traduxisset: unum in transcurso delibare volo; Christum Dominum monuisse, non sibi sufficere patientiam in calumniis; sed velle etiam ut illarum authoribus singularis benevolentia signa ostenderet, illos adiret, saluaret, & verbis mollioribus, officiiisque delinire conaretur: cuius rei paulò post sese obrulit occasio: à quodam enim Fratre verbo arrogante, & iracundo appetitus patienter quidem tulit, sed intus moneri se sensit, aliquid amplius perfectiusque à se exigi: adiit ergo fratrem, & ad ejus genua prostratus, si qua in re offendisset, veniam petiit: ille verò ad tantam

31.
Persecu-
tionum à
falsis fra-
tribus.

Patris demissionem attonitus, ipsum innocentem, se verò petulantissimæ mordacitatis reum pronuntiavit, atque sibi ut ignosceret, oravit.

Alter è fratribus illum in valetudinario sedentem procacibus verbis adorsus est: ad quem ore sereno conversus Pater, subrisit, quasi beneficio affectus esset: quod fratris animum ita immutavit, ut & ipse vultus amoenitate benevolentiam testaretur, ac deinde apud alios, Patris modestiam & facti sui indignitatem prædicaret, atque in futuram ætatem profuturam sibi tantæ humilitatis & benignitatis memoriam diceret.

Ex illo tempore cœperunt dies illi tranquillius fluere, ut apud Deum coqueretur, se velut oblivioni ab illo traditum, quod unius mensis spatio nec in corpore, nec in fama molestiæ, aut dedecoris aliquid pertulisset.

Sed non diu tranquillitas tenuit: graviora parabat Deus, ad quæ præmunire illum visione per somnum voluit: cum enim sacrum faciendum ipsi incumberet, nullum aliud in toto Missali reperire potuit præterquam de Martyribus, cujus initium: *Multa tribulationes justorum*: ac paulò post ingès à muliere impudica oborta in illum tempestas, quæ ita hominem vexant, ut propè oppresserit.

32.
Impud. n.
tia impu-
tata.

V u Hæc

Hæc cum illum ad juvandas animas valde propensum animadverteret, adivit hominem sacre confessionis gratiâ, vitæ melioris propositum præferens: juvit illam vir sanctus in utroque homine; animumque piis monitis, corpus subsidio pecuniario sublevavit: cum verò postea mulierculam flagitiis solitis clam addictam, externâ specie fucum facere, & imponere deprehendisset, illam paulatim deferere & ablegare statuit. Olfecit id impudens femina; & subsidii temporalis subtractionem reformidans, minata est, si se dimitteret, se ipsam impudicæ secum consuetudinis accusaturam; imò infantem, quem utero gravida gestabat, ipsi ut genitori assignaturam. Quid faceret homo sanctus in has conjectus angustias? stetit pro Deo, & virtute, faminam amisit, nec ultra audire, multò minus juvare voluit: quæ in rabiem acta vix credi potest, quid in illum commenta non sit; mendaciis, fictisque criminibus ita illum dehonestavit, ut familiares ejus colloquium fugerent; & volentem se purgare cum convicio repellerent: compulsus item est alimèta procurare suppositio infantulo, & prope absuit à majori calamitate, nisi Deus subitâ morte impudentissimæ feminae, & unius Prælati interitu, aliorumque

qui præcipiti credulitate abrepti, innocentem fuerant persequuti, occurrisset in tempore, & depulsa mendaciorum nocte serenam veritatis lucem attulisset. Ita suos exercet Deus, & primò per voluntarias corporis castigaciones, deinde per molestiores ab aliis, aut malitiosè, aut ignoranter illatas ad supremos virtutum gradus elevat, donec sibi, amorique proprio mortui, immortales laureas consequantur.

Expeditamus nunc breviter alterum mortificationis exemplum, quod nobis debilior sexus subministrat. Imperante Theodosio florebat in Thebaide Sanctimonialium asceterium centum & triginta virgines complectens, quas undequaque illustrium virtutum fama celebrabat: omnem illæ sibi vini potum, omnem fructuum, ut sunt ficus, racemi, & similes, esu interdixerant: aliqua illarum oleo abstinebant, plurimæ earum semel in die, idque vesperi cibum tenuem sumebant; erant etiam, quæ biduum, triduumve jejunarent: pro lectulo cilicium unius cubiti latitudine, & trium longitudine humi sternebant, ubi brevem somnum captabant: cilicinâ veste ad pedes usque protensa utebantur: unaqueque pro mensura virium labori insistebat: si quæpiam in morbum incideret, illud ut beneficium

33.
Mortificatio inter feminas Thebaïdis. In vita S. Eusebii.

ficium ingens de manu Dei recipiebatur; nullis medicamentis utebatur; sed uni Deo morbi gravitatem, durationemque committebat. Claustrum rigorem maximum observabant, nullos habebant reditus, labor manuum vitæ necessaria suppeditabat, quæ exigua erant, cum aquâ & leguminibus victitarent, & dies complures iis etiam abstinerent. Fa-teor admiranda potius hæc esse quàm imitanda; duo tamen inde elicimus: Primò, sæpè nos posse perferre plura, quàm nobis ex opinione debilitatis, aut potius pusillanimitate effugimus, cum gratia semper sit in promptu, si aut obedientia, aut prudentiæ celestis lumen accesserit. Secundò valent hæc ad elationem animorum in nobis confundendam, qui tantos ad asperam corporis tractationem in delicatis virginibus animos intuemur, cum tam pauca nos in hoc genere, & tam segniter aggrediamur.

CAPUT VIII.

Quomodo se gerat Amor Sanctus morbi tempore.

Quandoquidem ea documenta, quæ sanitatem, morbosque juxta Sancti Amoris leges dirigunt, multa sint, illis ego quin-

que quæstionum decisione lucem aliquam adferre conabor.

Quærimus ergò primò, an ad morbos optandos, & adeò deposcendos Amor sanctus clientes suos impellat? Ut hunc nodum evolvam, morbum duobus modis considerari posse existimo; uno, ut est sanitatis privatio; altero, ut est palæstra virtutis, qua & animus coronas sibi & Deo gloriæ augmentum elaborat. Ac primo quidem modo nullas habet excitando desiderio illecebras, cum sanitatis bonum destruat, & corporis animique functionibus tum publicis, tum privatis non parum incommodet, Dominamque, ut ancillæ famuletur, quibusdam quasi compedibus astringat, aliisque, quorum cura indigemus, impedimentum adferat: cumque Christus, ejusque mater Maria omni morbo caruerint, id indicio est, in illis nihil per se boni delitescere.

Hæc tamen nõ obstant, si morbi, aliis nominibus, & titulis honestentur, quin expeti possint, & rogari: v. g. ut carni ferocienti, aut per vitia palabundæ frænum injiciatur; ut homini cum detrimento salutis negotiorum multitudine occupato, detur aliqua vacandi sibi occasio; ut virtutum plurimarum suppeditetur materies, ut malum aliquod impendens avertatur, ut præcedentium

V u 2 pcc-

I.
Morbus
quomodo
optari
possit.